

31.3.2014

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ

Θέμα: Αναφορά 0509/2013 της Sylwia Maćkowiak, πολωνικής ιθαγένειας, εξ ονόματος του συλλόγου «Nasz Dom», σχετικά με τα σχέδια για την κατασκευή λιγνιτωρυχείου στα περίξ των πόλεων Poniec, Krobia και Oczkowice (νότια Wielkopolska)

1. Περίληψη της αναφοράς

Ο Σύλλογος «Nasz Dom» (Το σπίτι μας) αντιτίθεται στα σχέδια για την οικοδόμηση ενός υπαίθριου λιγνιτωρυχείου και στη μελλοντική ανέγερση μονάδας παραγωγής ενέργειας που θα χρησιμοποιεί ως καύσιμο τον λιγνίτη που εξορύσσεται στο ορυχείο, στην περιοχή γύρω από τις πόλεις Poniec, Krobia και Oczkowice. Ο σύλλογος απαρτίζεται από κατοίκους της περιοχής οι οποίοι ανησυχούν ότι το έργο θα προκαλέσει ανεπανόρθωτη βλάβη στην ύπαιθρο της περιοχής, καθώς και μόλυνση του περιβάλλοντος.

Μια εταιρεία εξόρυξης μετάλλων, η PAK Górnictwo Sp. z.o.o., έλαβε άδεια τον Μάιο 2011 και έχει ήδη ξεκινήσει προκαταρκτικές γεωτρήσεις στην περιοχή.

2. Παραδεκτό

Χαρακτηρίστηκε παραδεκτή στις 19 Νοεμβρίου 2013. Η Επιτροπή κλήθηκε να παράσχει πληροφορίες (άρθρο 202, παράγραφος 6, του Κανονισμού).

3. Απάντηση της Επιτροπής, που ελήφθη στις 31 Μαρτίου 2014

Η αναφέρουσα διαμαρτύρεται, εξ ονόματος του συλλόγου "Nasz Dom", για τα σχέδια κατασκευής ενός υπαίθριου λιγνιτωρυχείου. Οι κάτοικοι δεν συμφωνούν με τις εργασίες εξερευνησεως που έχουν ξεκινήσει. Η έναρξη των εργασιών αυτών βασίζεται σε απόφαση (της 11ης Μαΐου 2011) του Υπουργού Περιβάλλοντος που επιτρέπει την εξερεύνηση και τον

εντοπισμό των αποθεμάτων λιγνίτη στην περιοχή Poniec Krobica Oczkowie. Η αναφέρουσα επιστά την προσοχή στην οικονομική και ιστορική σύνδεση της περιοχής με σύγχρονη γεωργία (παρέχοντας επίσης παραδείγματα ορισμένων εργοστασίων μεταποίησης τροφίμων στην συγκεκριμένη περιοχή). Κατά συνέπεια, οι τοπικές κοινότητες θεωρούν ότι τα σχέδια για την κατασκευή υπαίθριου λιγνιτωρυχείου συνιστούν απειλή για τα κοινωνικά και οικονομικά τους συμφέροντα. Κατά την άποψη της αναφέρουσας, οι ενέργειες των δημοτικών αρχών και του Υπουργού Περιβάλλοντος, που έδωσαν την συγκατάθεσή τους για την εκτέλεση των εργασιών εξερεύνησης, παραβιάζουν τις διατάξεις του άρθρου 41 του Χάρτη των θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αναφέρουσα εγείρει επίσης το ζήτημα των πολωνικών διατάξεων σχετικά με την απαλλοτρίωση και της συμμόρφωσης των διατάξεων αυτών με το πολωνικό Σύνταγμα. Επιπλέον, η αναφέρουσα παραπέμπει σε αποφάσεις που χορηγούν στον επενδυτή το δικαίωμα να εκτελέσει έργα διερεύνησης και περιλαμβάνουν τη ρήτρα περί άμεσης εφαρμογής, η οποία, κατά την άποψη της αναφέρουσας παραβιάζει τα δικαιώματα ιδιοκτησίας. Συμπερασματικά, σύμφωνα με την αναφέρουσα, βάσει της σημερινής κατάστασης των πραγμάτων στοιχειοθετείται παράβαση των άρθρων 6 και 37 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Επιπλέον, η αναφέρουσα επισημαίνει ότι κατά πάσα πιθανότητα θα παραβιαστούν οι διατάξεις του άρθρου 6 της οδηγίας για τους οικοτόπους εάν εγκριθεί το υπαίθριο λιγνιτωρυχείο.

Οι παρατηρήσεις της Επιτροπής

Σχετικά με την εικαζόμενη παραβίαση του Χάρτη των θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων εφαρμόζεται πρωταρχικά στα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Είναι δεσμευτικός επίσης για τις εθνικές αρχές, αλλά μόνο στο μέτρο που εφαρμόζουν το δίκαιο της ΕΕ. Στη συγκεκριμένη καταγγελία κατά ορισμένων ενεργειών των εθνικών αρχών, και πιο συγκεκριμένα του Υπουργείου Περιβάλλοντος της Πολωνίας, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι αρχές αυτές έχουν εφαρμόσει το δίκαιο της ΕΕ παρά μόνο αφού λάβουν απόφαση στο πλαίσιο της συναφούς νομοθεσίας της ΕΕ· για παράδειγμα, κατά την εφαρμογή της Οδηγίας ΕΠΕ - 2011/92/ΕΕ ή της οδηγίας για τους οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ). Στο σημερινό στάδιο της διαδικασίας, οι αρμόδιες αρχές δεν έχουν λάβει ακόμα αποφάσεις για την χορήγηση άδειας σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, κατ' εφαρμογή οιασδήποτε από τις οδηγίες της ΕΕ. Ο λόγος φαίνεται να είναι κατ' αρχήν ότι η διαδικασία δεν έχει φτάσει ακόμα στο αντίστοιχο στάδιο, π.χ. των διαβουλεύσεων με μεμονωμένα άτομα τα οποία ενδέχεται να αφορά η απόφαση (όπως, λόγου χάρη, η παροχή άδειας για δραστηριότητες εξόρυξης σε μια συγκεκριμένη τοποθεσία).

Εντούτοις, εάν η διαδικασία περιέλθει στο στάδιο αυτό, οι αρμόδιες εθνικές αρχές θα πρέπει να τηρήσουν τις διατάξεις του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων του δικαιώματος στο σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (άρθρο 7), του δικαιώματος σε ιδιοκτησία (άρθρο 17) και της υποχρέωσης να ενσωματώσουν στις πολιτικές τους υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας (άρθρο 37). Όσον αφορά τους ισχυρισμούς για παραβίαση του άρθρου 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (του Χάρτη), σημειωτέον ότι η συγκεκριμένη διάταξη είναι δεσμευτική μόνο για τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τις υπηρεσίες και τους οργανισμούς τους. Ως εκ τούτου, δεν είναι άμεσα εφαρμοστέα στα κράτη μέλη. Ωστόσο, το δικαίωμα σε χρηστή διακυβέρνηση αποτελεί μια από τις γενικές αρχές του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο τα κράτη μέλη δεσμεύθηκαν να σεβαστούν, ειδικότερα στο πλαίσιο διοικητικών διαδικασιών που θέτουν το δίκαιο της ΕΕ σε εφαρμογή, όπως συμβαίνει στις ανωτέρω περιπτώσεις.

*Σχετικά με την εικαζόμενη παραβίαση της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ*¹

Οι ανησυχίες που εκφράζει η αναφέρουσα σχετίζονται με το γεγονός ότι εάν το υπαίθριο λιγνιτωρυχείο εγκριθεί, ο κίνος καταπτώσεως θα επηρεάσει επίσης αρνητικά την τοποθεσία Natura 2000 που βρίσκεται στην Dolina Baryczy εκτός της ζώνης του προγραμματισμένου υπαίθριου λιγνιτωρυχείου. Τέτοιες αρνητικές επιπτώσεις θα αποτελούσαν παράβαση του άρθρου 6 της Οδηγίας για τους οικοτόπους.

Από τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν, εντούτοις, προκύπτει ότι η διαδικασία χορήγησης άδειας δεν έχει ξεκινήσει ακόμα. Μόνο τα έργα διερεύνησης, εκτός της τοποθεσίας Natura 2000, εκτελούνται επί του παρόντος. Βάσει των πληροφοριών που παρασχέθηκαν, η Επιτροπή δεν μπορεί να συναγάγει το συμπέρασμα ότι οι διατάξεις της οδηγίας για τους οικοτόπους έχουν παραβιαστεί. Εάν η επενδυτική επιχείρηση αποφασίσει να υλοποιήσει το έργο, θα είναι υποχρεωμένη να ζητήσει την έκδοση αποφάσεων για την χορήγηση άδειας που προβλέπονται από το πολωνικό δίκαιο (περιβαλλοντική απόφαση), ενώ κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής θα πρέπει να πραγματοποιηθεί η απαραίτητη εκτίμηση των δυνητικών επιπτώσεων στην τοποθεσία Natura 2000.

Σχετικά με το θέμα των δημόσιων διαβουλεύσεων

Η αναφέρουσα ισχυρίζεται επίσης ότι δεν έχουν πραγματοποιηθεί διαβουλεύσεις ούτε με τις δημοτικές αρχές ούτε με το ενδιαφερόμενο κοινό, σχετικά με το σχέδιο της δημιουργίας υπαίθριου λιγνιτωρυχείου στη συγκεκριμένη τοποθεσία.

Από την εξέταση των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από την αναφέρουσα προκύπτει ότι η διαδικασία έκδοσης της άδειας εκμετάλλευσης δεν έχει ξεκινήσει ακόμα. Όταν ξεκινήσει μια διαδικασία έκδοσης άδειας για υπαίθριο ορυχείο, ο πολωνικός νόμος προβλέπει δημόσια διαβούλευση, η οποία διεξάγεται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έκδοσης της περιβαλλοντικής άδειας. Η απαίτηση αυτή μεταφέρει τις υποχρεώσεις που επιβάλλει η Οδηγία 2011/92/ΕΕ για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (οδηγία ΕΠΕ)².

Σχετικά με τη μη συμμόρφωση των ληφθέντων μέτρων με το πολωνικό Σύνταγμα

Η Επιτροπή δεν διαθέτει αρμοδιότητα για να ερευνήσει κατά πόσο τα ληφθέντα μέτρα συμμορφώνονται προς το πολωνικό Σύνταγμα.

Συμπεράσματα

Βάσει των πληροφοριών που της παρασχέθηκαν, η Επιτροπή αδυνατεί επί του παρόντος να στοιχειοθετήσει παράβαση του περιβαλλοντικού δικαίου της ΕΕ.

---

¹ ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7.

² ΕΕ L 26/1, 28.01.2012.

,